

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1939

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46
ΑΘΗΝΑ II

Ε.Γ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

σὲ διάφορες βιβλιοθήκες τῆς Ρουμανίας, ὅπως μᾶς ἐπληροφόρησε τελευταίως ἡ λογία Ἀριάδνη Καμαριανοῦ ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι⁽¹⁾.

Περαιτέρω ἔρευνα μπορεῖ νὰ λύσει μιά γιὰ πάντα τὸ σπουδαῖο τοῦτο ζήτημα. Μπορεῖ νὰ φέρει μάλιστα κι' ἄλλες λεπτομέρειες πού νὰ διαλευκάνουν κι' ἄλλα σκοτεινά σημεῖα. Ἡ δράση τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας στὴν Κωνσταντινούπολη δὲν ἔχει μελετηθεῖ ἀκόμα ὅσο ἔπρεπε. Γιὰ πρώτη φορὰ μαθαίνουμε πὼς τὴν παραμονή τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 δόθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη ἡ παραπάνω πατριωτικὴ παράσταση.

Φιλικώτατα

Νέα Ὑόρκη

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΓ. ΤΟΖΗΣ

Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ κι' ὁ Παλαμᾶς.

Κύριε Διευθυντά,

Ἡ διδακτορικὴ διατριβή, γιὰ τὴν ὁποία γράψατε στὸ προηγούμενο φύλλο τῆς « Νέας Ἑστίας », στὸ σύντομο σημειώμά σας « Ἀπίστευτο! », εἶναι δική μου. Ὁ σωστός τίτλος τῆς εἶναι « Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ποιήσεως εἰς τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ », καὶ εἶναι γραμμένη ἀναγκαστικὰ στὴν καθαρεύουσα.

Δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ σᾶς πληροφορήσω, ἂν στὴ συνεδρία τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πού συζητήθηκε ἡ παραπομπή τῆς στὸν εἰσηγητὴ σεβαστό μου καθηγητὴ κ. Νίκο Βέη, βρέθηκε καὶ καθηγητῆς ἢ καθηγητὴς νὰ μιλήσουν μὲ ἀγανάκτηση γιὰ τὸν Παλαμᾶ. Ὁ κ. Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς μὲ πληροφοφόρησε ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Σχολῆς — τῆς πλειοψηφίας τῶν καθαρευουσιάνων, γιὰ τὴν δημοτικιστὴς ἐναντιώθησαν καὶ μειοψήφησαν, ὅπως ἔχω ἀσφαλεῖς πληροφορίες — εἶναι νὰ μὴν ἐξετάζει διατριβὲς πού πραγματεύονται γιὰ πρόσωπα ζῶντα.

Ἐγὼ δὲ συζητῶ ἂν ἡ ἀπόφασις αὐτὴ στηρίζεται σὲ πραγματικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν αὐστηρὴ ἐπιστήμη, ἢ εἶναι μιά ἀφορμὴ γιὰ ν' ἀποκλεισθεῖ ἡ διατριβὴ ἐνὸς νέου, ἀλλὰ γνωστοῦ στοὺς σοφοὺς καθηγητὴς δημοτικιστῆ, γιὰ τὸ μεγάλο δημοτικιστὴ κι' ἔθνικὸ ποιητὴ Παλαμᾶ. Ἐγὼ βρίσκω τὴν ἀπόφασις παράνομη, γιὰ τὴν ἀφορμὴν ὅτι ἐπιβάλλεται σὲ καμμιά ρητὴ διάταξη τοῦ Ὄργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ὅσο ξέρω, οἱ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου ἔχουν ἐπιστημονικὴ δικαιοδοσία γιὰ νὰ κρίνουν ἂν μιά διατριβὴ ἀξίζει ἢ ὄχι νὰ ἐγκριθεῖ, δὲν ἔχουν ὅμως καμμιά νομοθετικὴ ἐξουσία. Καὶ εἶναι φανερό ὅτι στὴν περίπτωσι τῆς διατριβῆς μου ἐνομοθέτησαν.

Ἐντελῶς διαφορετικὴ γνώμη γιὰ τὴ δικαιοδοσία τους καὶ γιὰ τὰ ὄρια τῆς ἐπιστήμης φαί-

νεται πὼς ἔχουν οἱ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, πού δέχτηκαν νὰ ἐξετάσουν διατριβὴ μὲ θέμα γιὰ τὸν Παλαμᾶ.

Τώρα, σύμφωνα μὲ ποιὰ λογικὴ ὁ Παλαμᾶς διδάσκεται καὶ ἐξετάζεται στὴν ἴδια Σχολή, καὶ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβληθεῖ διδακτορικὴ διατριβὴ γιὰ τὸ ἔργο του, ὅσο κι' ἂν σπάζω τὸ κεφάλι μου, ὅσο κι' ἂν ξεφυλλίζω τὰ συγγράμματα καὶ τὶς παραδόσεις τῶν καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφίας κ. κ. Βορέα καὶ Λογοθέτη, δὲ μπορῶ νὰ τὸ χωνέψω. Οὔτε κανεὶς ἄλλος, ἀπ' ὅσους ἄκουσαν τὴν ἀπόφασί τους, μπόρεσε νὰ ἀνακαλύψει τὸ νέο αὐτὸ συλλογισμὸ τῆς πλειοψηφίας τῶν καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Καὶ ὅμως ἴσως νὰ εἶναι μιά καινούργια κατάκτησις τῆς Φιλοσοφικῆς ἐπιστήμης, ἀγνωστὴ σὲ μένα, πού θάξιζε νὰ γίνῃ κτῆμα τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅπωςδήποτε, ἐπειδὴ, μ' ὅλη τὴν προσπάθειά μου, δὲ μπόρεσα, σύμφωνα μὲ τὴν κοινὴ λογικὴ, νὰ βρῶ οὔτε νόμιμη οὔτε συνεπὴ τὴν ἀπόφασι, ὑπέβαλα ὑπόμνημα στὸν κ. Ἀρχηγὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ στὸν κ. Ὑφυπουργὸ τῆς Παιδείας, ὅπου ἐκθέτω ἀναλυτικώτερα τὰ ἐπιχειρήματά μου, τὰ σύμφωνα, τὸ ἐπαναλαμβάνω, μὲ τὴν ὡς τὰ σήμερα γνωστὴ ἀριστοτελικὴ λογικὴ.

Ἀντίγραφο τοῦ ὑπομνήματός μου ἔδωσα καὶ στὸ Διευθυντὴ τῶν Γραμμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Κ. Μπαστιᾶ. Δὲν ἔχω κανένα λόγο ν' ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ὑπόθεσις παραδόθηκε σὲ καλὰ χέρια, κι' ὅτι σύντομα θάχουμε μιά κρίσιμὴ ἀμερόληπτη.

Μὲ τιμὴ

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ τεύχους.

Τὸ « Πορτραῖτο » πού δημοσιεύεται ἐκτὸς κειμένου στὸ τεῦχος τοῦτο, εἶναι ἔργο τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ ζωγράφου Gainsborough. Οἱ εἰκόνες τοῦ διηγήματος « Φρόσω » καὶ τοῦ μυθιστορήματος « Ὁ Ἰδιοκτήτης » ἔγιναν ἀπὸ τὸν συνεργάτη μας κ. Τάσσο.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Συναυλία πολυχόρδου. — Συναυλία ἔργων Καλομοίρη (δημοτικὰ καὶ λαϊκὰ τραγούδια). — Διάφορα ρεσιτάλ καὶ μαθητικὲς ἐπιδείξεις.

Ἡ συναυλία τοῦ πολυχόρδου, πού δόθηκε στίς 5 Μαΐου στὰ « Ὀλύμπια », προκάλεσε μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ συγκέντρωσε πολυάριθμο ἀκροατήριον. Στὴ συναυλία αὐτὴ, ὁ δαιμόνιος ἐφευρέτης κ. Εὐάγγελος Τσαμουρτζῆς θέλησε νὰ παρουσιάσει στὸ κοινὸ ὅλες τὶς δυνατότητες τοῦ νέου αὐτοῦ ὄργανου, μ' ἓνα πλούσιο καὶ ποικίλο πρόγραμμα. Ἴσως νὰ ἦταν πρόωρη ἡ ἐπίδειξις αὐτὴ, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ πείσει ἐκείνους πού ἀμφιβάλλουν γιὰ τὴν ἀξία καὶ τὴ χρησιμότητα τοῦ πολυχόρδου. Γιὰ τὸ ὅσο τελειότερο εἶναι ἓνα

(1) Βλ. « Νέα Ἑστία », τόμος 2ος (τεῦχος 1ης Μαρτίου 1939), σελ. 354β, σημ. 1.